

خلفه دوغان

يىل : ۱ صاىي : ۳۲

يىلانى

عثمانلى مملكتى ايچون ۱۲ غروش
روسيه و عجمستان ايچون ۲ روبله
باشقه مملكتلر ايچون ۵ فرانك

صايسى ۱۰ پارميه

مدىرى : جلال ساهر

اداره خانه

استانبولده نور عثمانيه
جاده سنده ۵۰ نومرولى
« تورك بوردي »

تجشيه ۱۴ تشرين ثاني، ۱۳۲۹

هفته دهر ، نورن بوردي ، طرفن ميقيابر

بر صاير مكي يازيلر

فايدالى دوشونجهلر : اصناف ايچون ترقى يولارى ، ف . . . مقدس كينلر : سلائيكللى عابشه خام ، سرعشلى اوغلى .
ملى حكايه : تورك ، ع . قادر . هفته لى حوادث « توركيه » اوغورنده ، خ . د . ورم سر كيننده .

گله جك صايبده : ورم و ورم موزه سنده دائر مقالهلر

گیزله بيلمشدی. ما کدونیا چتیرینک آیله چیقتلگنده وحشیجه سنه تولدورولمش بر باناک قیزی اولان عایشه خانم، سلائییک تسلیمی زماننده پک جوق اعرضه اوغرامش، بوتون او جانوارلقلردن یالکر ناموسنی لکله. مک مزین قورتولایلمش، استانبوله جان آتمشدی.

باباسنک صاغلتمده داها اون ایکی یاشلرنده کوچوک بر قیز ایکن بر کره بو خلافت مقرینه گلمش، بر قاج آیلق اقامتده استانبولک جیحیلی ییحیلی ظاهری حیاندن یالکر طاتی بر خاطره ایله دوغمشدی. شیمدی، یگرمی سنهک خایلیجه مسعود بر حیاندن، قوجاسنی، اولادلرینی خاچلی دوشانلرک آیاقلری آلتنده ایگلله ایگلله یولمش کوردکن صوگر، داها تازه ایکن بوروشمش یوزی، قیرلاشمش صاچلریله پایتخته صیغیدنی وقت، او آسکی طاتی خاطرهلری حافظه سنک اوزری کدرلرله یختلاشمش درینکلرندن چقاروب گوردکارلیه قارشیلانمیش، آک آجی آلرینی اونوتدوراجق قادار کوکلی غصه لاندیرمشدی.

روم ایلده محو ایدیلن یوز بیگلرجه مسلمانلرک، تورکارک بورالرله هیچ خبریمی گلمه مشدی؟ بو استانبول بگلری، خانملری حالا ذوقلرنده، آگنجه لرنده بوقادار حسرتجه سنه ناصل دوام ایده بیلورلردی؟ عجبایونلر آنا بابا، اوغول، قارداش یوره کی طاشیمایورلرمی ایدی؟ یوقسه یوره کلمی طاشدن بیله اولسه، بر سنه دن بری روم ایلنده آقانقلردن، یاشلردن بر آز آشینق لازمدی. سلائییکلی عایشه خانم، هر کسی کندی گبی گورمهک آیشمش، اطرافنده یاس گونلری طاقش کیمسه لرک کوز یاشلرینی گوره گوره اغلامدن کچن گونلرک قیمتسز لکنه اینامش ایدی. استانبوللیرکده کندی گبی انسانلردن باشقا تورلو اولاییله جگنه پک عقل ایردیره میوردی؛ بونی دهنه مک ایسته دی.

برگون عقلنه آسدی، چارشافلاندی، استانبوللیردن پک ده آیرد ایدیلهمه یه جک شیقجه بر قیافته سواقغه چیقیدی.

ایده لر، تمعنندن بری آلازلردی. بوسورته هر سنه حصوله کلن کار احتیاط سرمایه سنه ضم ایدیلیر و بیگده بر بیله وقوعه کلمه ین ضرر لرله قارشیلق اولوردی. فضله اولارق بوبارا فاضل فیناتنک دوشمه سنه ده خدمت ایدردی. چونکه مقصد قازانق اولسادینندن قاصده پارا چوغالدیجه چیقتیجه داها مساعدلی داوانیرلردی. پک قیاباردنی زمانلرده ایسه احتیاط سرمایه سی کوپک عمومی احتیاجلرندن برینه صرف ایدیلردی. بوباقار ایسویچره، فرانسه، ایتالیا یه ده سرایت ایدیلر و چوغالدیلر. بوباقارک مادی فائده مند باشقارده اخلاقی تأثیری کورولیوردی که اوده چیقتجینک بورجه سبب اولارق کورسردیکی شیئی پایق مجبوریتده قالماسیدی. چونکه باقارک دورت یوز کیشیک لرلده تشکیل ایدیلدکلرندن بورج آلمق ایستین آدمک حالی هر خصوصده بللی اولور و اوشینی پایوب یا یما دینی قولایجه تحقیق اولونا بیلیردی. مثلاً نوکوز آلمق، قولوبه پایق اوزره بورج ایدن بریسی بو پارلری باشقا برره خرج ایده رسه آرتق عمومک امنیتلر غیب ایدره، اعتماد بر داها لایق کورولمز، دیگر بر ضرورتی حالده کندی یاغیله قاورولمق مجبوریتده قالیردی.

مملکت مزده بونوع باقار مرکزه یاقین یلرده تأسیس اولوناییلیر و کویولرجه فائده سی اعتقاد حاله کلدکن صوگر آرتق چالیشمغه حاجت قالماز، اوکندی کندینه چوغالیر. «اورنهک» کویلری تأسیسه چالیشیلیرکن بونک گبی بگی بر حیاتک بکی اساسلری ده وضع اولونورسه، امید و سعی تپلری آرقاسنده حرارت و ضایستی تخمین اتمک ایسته دیگمز یارنک، بزی حضور وسعدت اینجده بولاجندن امین اولاییلیر.

ف ...

مقدس کیندر

سلائییکلی عایشه خانم

اوستنی باشنی اولدیجه بولنه قویمش، اوزنه حاللی استانبوللی بر عالهدن بر خانم گبی طشره لیلعتی ایجه

قالین پجهسنگ آلتندن ایکی طرفه باقینارق، آغیر و تمکینلی آدیملره محمود پاشادن سلطان حمامه دوغرو ایتمک باشلامشدی. بر آزاها اینجه بویوک جامکانلری چشید چشید قیمتلی قوماشلاره سولهشمش بویوک بر مغازه نك اوکنده دوردی .

حیتلی باباسی عایشه خانمه گوندهك جریدهلری او قویوب آ گلا یاجق قادار اوقومه یازمه اوکرهشمش ایدی. خانم، بوسوسلو مغازه نك بویوک جاملرندن بری اوزرنده یالدرلی یازی بی سچه بیلدی:

« بیک بر چیچک مغازمسی - غراماتوبو لورادرلر »
عایشه خانمك بوتون وجودی صار بیلدی. اورا یی بیغیلورده -
چکمش گبی سندهله دی؛ فقط بردن بره کنده یی طوبلادی.
چوق کره نولومه يك یاقلاشمش، هر دفعه سنده اونی
عادتا قوجا قلا یاجق قادار ایستهشمش اولانلره مخصوص
بر يك جانلیق قازانمشدی. مغازه قاپسنگ اوکنده،
لاستیک تکرلکی قوناق آراباسی گبی بویالری پاریل
پاریل پارلایان بر قوپا دورو بوددی. ایچریدن اون دو قوز
یگرسی یاشلرنده ایکی طرفه طارانش اوزون صاچلرله
آچیق باشلی براوغلان گوروندی. عایشه خانمی باشدن
آشاغی به قادار بر سوزدکن صوگرا:

— ایچری به بویورسه گزآ، خانم آفدیمز. صوگ
مودا هر چشیدن یوکلرمنز، ایپکلیرمنز وار؛ نمون
قالیرسگنز.

دیددی. عایشه خانم طینمادی. قاپی به دوغرو بر قاچ
آدیم آتدقن صوگرا، کنده یسه یول و برمک اوزره
دیشاری به حیقان گنجك اوکنده دوردی؛ قایدن ایچری به
شویله بر باقدی. ایچریده پچهلری قابارتلمش صاچلرینك
تاوسته قادار آچارق، الماس کوبه لری، بودرالامش
گردانلری گوسترمکدن اورکمه ین اوچ خانمك، تزکاه
اوکنه اوطورمش، باشی جاس جاولاق بر حریفك دو کدیگی
دیلره قارشى متهم قویریلن تأمسلره قارشى شهلی،
اوکترینه سربیش قوماشلری بر برلینه گوسترمکده
اولدقلری کوردی.

آرتیق قواری ویرمشدی؛ بر ادرک گبی کسکین،
فقط آغیر آدیملره ایچری به کبردی. پجهسی دایما قاپلی
ایدی. خانم، مغازه به گیر و بده یوزنی حالا آجایان
بو قادی کورنجه بر آزا شاشردیلر. قادی نك دویغوسیه
گلی شویله بر سوزدیلر. قابیده کی دلی قانی بو یوزنی
آجایان، هیچ بر سوز سوله مین قادی نه قارشى بالهشمش
جهلری یالانجی بر طلاقله فیکیردایوب دورو بوددی.

عایشه خانم، دیم دیک بر حالده خانمك یانه قادار
صوقولدی؛ اووقت بو قاپلی قادی نه قارشى بریکلرک حجاب
حسی اوپاندی؛ بیاش گوده ری آلدیوه نی آلتندن بریله
پچهلری صاچلرینك اوزرنه چکدیلر، دیگریدن گردانلری
قاپا یاجق بر صورتده چارشاflرینك بویون جهتی قیصدیلر.
خانم له دبل دوکن حریف، بردن سوزنی کسدى؛
عایشه خانمه دونهك تعجلی بر سله:

— برشیی امر ایدیورسگنز، خانم آفدی؟
داها ایچریده بر طاق قوماشلری رافلرینه برلشدرمکله
اوغراشان باشقا بر حریفه باغیردی:
— آرستیدی، باق، خانم آفدی نه امر ایدیورلر.
عایشه خانم سوز سوله مک ایچون بو قونوندی
حس ایدیلوردی. آلی یوقاری به قالدیردی، پارماغی
چیللاق قالی حریفه اوزانارق تیرمه مسی ضبط ایدیش
آغیر بر سله:

— غراماتوبولو سنمیسك؟
دیددی. حریف، یوزنی گورمه دیگی حالده، سنلردن
بری ایدینلمش بر ملکه سوقیله زوالی آکلار کبی
اولدنی بو قادی نه قارشى شاشقین شاشقین باقدی:
— بنده گزیم، خانم آفدیمز.
— سنك سلا نیکده، ینه بویله ماللر صاتان بر
قارداشك وارمی؟

بو صورغودن آبی و قانا نه چقا جقنی يك ده آ گلا یامایان
غراماتوبولو جواب ویردی:
— اومت، خانم آفدیمز.. نیقولا کی غراماتوبولو

فیرینه سنی یوره گڼک آجیقلی قاتمرلی آراسنه گومک اوزره یودی :

— ایشنه او ملعون ، یونان عسکرینک او جانم سلائیگه گوردیگنک ایکنجی کیمسی اوچ دورت پالقایا ایله قوناغمره گلدی ، قایي ألرنده کی توفکرلک دیجکلرله قیرارق ایجری به کیردی . قوجام ، انجاسجی دیبه داها گوندوزدن یا قالاتمش ، حبسه طیقلمشدی . قوناقدہ بر اوشاقدن باشبقا ارکک یوقدی ؛ نه اولدیغی آکلامق اوزره قای به قوشان زاواللی بی اوراده یشنه بر دیجک وورارق شهید ایتدیلر . قورقودن باییلان آنای آیاقلر آلتنده چیگنه به رک ئولدوردیلر . بی دهشتلی بر قورقو قابلا دی ؛ مردیوهن باشند بو جانوارلقلره ، بکا اؤک عزیزاولان آنامک چیگنه نه چیگنه نه ئولدورولمسه قارشی یرمدن قییردایامایور ، هزال یاراغی گبی تیتریوردم . نیقولانک مردیوهنن چقسارق بکا دوغرو گلدیگنی گوردیم . « آه گوزدل ، جوان خانم . بن سنی ایسته یورم ، سنی . » دیدیگنی ایشیده بیلمه ؛ بیلمم ناصل اولدی ، بو سوز بکا قورقوبی اونوتدوردی . یرمدن فیرلادم ، صوفاده کی قولتوقلردن برنی برتوی گبی یردن قالدیردم ، مردیوهنن آشانی فیرلادم . خیزیر حریف ، قولتوقله برابر آشانی به یووارلاندی ، بن ده فرصتی غنیمت بیلهرک یان طرفده کی یخچرلردن برنی آچدم ، ئوته کی اؤک دامنه آتیدیم . بزدن ایکی او آشیری ، آوستریالی برمادامک اوی واردی ؛ دامدن دامه خهرک او اؤک جاماشیر آصدقلری تحته پوشنه آتلادم ؛ آوازم چقیدییی قادار مادامه سسلندیم . قادنجیجر گلدی ، تحته پوشدن بی ایجری به آلدی . آرتیق اوراده بایلمشم . بایلمشم اما ، هم چیقاسیجه جانمی ، هم ده اوندن چوق داها عزیزاولان ناموسمی قورنازمشدم . عایشه خانم بونلری چابوق چابوق سولرکن نیقولا کی خاننک قارداشی ایلیکین طالتاقله :

— خانم آقندی ، نه سوبلیورسگیز ، عیب ده گیلدر ؛

گبی سوزلرله ایشی باصدیرمغه چالیشمش ،

بنم کوچوک قارداشمدر ؛ کندیسنی طانیرسگیز ؛ اورایه مشتری ایدیگیز ؛ اولیه ایسه بزمده مشتریمز اولورسگیز ، خانم آقندیمز . بوراسی استانبولدر ، چشیدلیمز داها مودایه اویغون ، داها ظاریفدر .

آرتیق جوشمش ، بوتون آلدایجی طلاقنی طاقتمشدی ؛ سوبله یور ، سوبله یوردی .

عایشه خانم بردن بره آرقاسنی حریفه دوندی ؛ تا جگه سنک او جه قادار باشلی بر طولو ایله باغلانمش چارشافیله چرچیوله بن یوزنده کی یجی کوزلری گوردو . نه جک قادار قالدیردی ؛ گوردیگی فیجیه لرک آجیسی ، قانلرک قیزیلغنی عکس ایتدیرن نظرلریله او اوچ خانمه آیری آیری باقدی . بونلر ، هر وقت سواقده چارشافلرینک شیقلغنه قیزارق « های ، بویک دهر بلسین ! نه می قالاتاق ! » دین بر محله قاریسی قارشینده بولوندقلرینی ظن ایده رک تیگسینتلی بر صورتده باشلرینی چوریمک ایسته دیلر ؛ فقط او عصرلرک بابدن اولاده نقل ایتدیردیگی اصلتله اولگون ووقور آلین ، او مرحمت و غضبه قارشیشیق ییلدیریلر صاچان نظرلر اوکنده ، تا یورمه کلرینک دهرینسلکلرنده آکلامامادقلری بر تیترمه دیدیلر و مقناطیسلانان گوزلرینی ، او تمیز آلتندن ، او بلیغ گوزلردن ایرمادیلر .

شیمدی او ، بردن بره صوصارق آلیق آلیق کندیسنه باقان حریفک اوراده بولوندیغنی صانکه اونوتمشدی . صولغون دوداقلرینی قییرداتدی . آهنگارنده انچه صیزیلر آغلایان تیترمه و آغیر سنی دیولدی :

— خانم همشیره لر ، سلائیکده مانیفوطراحی نیقولا کی غراماتوبولوی طانمازسگیز ، ده گیلمی ؛ سزه ، شیمدی شوراده بیگ تورلو شاقلا بانقلرله ماللرینی ایکی منلی بهاسنه صانغه چالیشان شو حریفک قارداشی ...

عایشه خانم بر آز دوردی ؛ کیربیکلری آراسندن سولغون و وقتدن اول بوروشمش یاناقلری اوزرینه یووارلانان ایکی داملا باشک احساس ایتدیگی گوز یاشی

موفق اولامانجه عايشه خانى قولدن صارصارق :

— اوتانعا يورسك، به قادين؟ نه اللهك بلاسى ايمشك؟
صوس آرتيق. دفع اول بورادن. باشى درده صوقاقسك!
ديگه باشلامشدى. عايشه خانم حدتله قواني سيلكىدى:
— براقنى، پيس، معلون حريف. قاتل قارداشكك
الى ده كمه ين تميز قولدن الكى چك. يوقسه

ينه او اوچ خانمه دوندى :

— ايشته قارده شجكلم، سز بويله قانلى قاتل بر
حريفك قارداشندن مال آليورسكز. بو پارلرك نزهه
گيتديگنى بيلمورميسكز؟ هپ ايشته بنم و سزك كېي
مسلمان و تورك خانلرينك آئين تى دوكن قوجالرمزدن
آلوب بوختيز. حريفله دوكدېگمز پارلره اوه وروفلر،
طولبلر، توفكلر آليندى. آنالرمز، بابالرمز، اولادلرمز
هپ بزم پارلرمزله آليسان طولبلره، توفكلرله شهيد
ايدىلدى. اوه ورو زهره لىسى، يايالى بررومك و يردېكى
پارا ايله آلدېلر. او نولتر، قانچىقه شهيد ايدىلتر
سزك قارده شلرېگز ده كېلى؟ يوره گكز بو حريفله
آليش و يرېشه ناصل راضى اولويور؟ سزده مسلمان
قلى، تورك يوره كى يوقى؟

خانلر چوقدن پچهلرنى ايندىرملر، حالا لئرنده
طوتدقلى قوماشلىرى چيلاق باشلىنك يوزينه آتارق
آياغه قالمشلىردى. آغلار سسلريله عايشه خانمه:
« حقك وار همشيره جگم، نه سويله سك حقك وار. بز
دوشانلرمزدن ده آشاغى بر درجه يه دوشدك؟ بوندن
صوگرا بر داهاتوبه، الله بر حق ايجون بورلره آياق
بيله آتمايز. » ديهرك اذابلرينه قوشمشلىردى.

شيمدى عايشه خانم، روحلرينك تا الك صميمى
و گيزلى يرلرنده مسلمانلق و توركك ياشايان استانبوللى
همشيره لرندن اوچنى ده نمش اولمقدن متولد بر خلاصى
سويخيله پچهسى ايندىرملش، آرقاسه باقادن، يته گيرديگى
كېي وقور، چيقاركن آرقاسندن صاورولان الك آلاق
كفرلى آگلا ياماش ايدى. مرعشى ارغى

ملى صفا

تورك

بازاره : ع. قادر

باشى كچن صاينده

كنجىلر چادرلرك اوئندن آيرىلقدن صوگرا همان
هېسى اوده كرى بولونماز قىلچى كورمكه قوشوشدىلر.
آز نوگجه سزلك الك بلكه دېگكز يرده صوصوب
سوز سويله مديكم ايجين قباحتىم. اوني باصديرمق
ايشته يورم. بارى، آيفود آليدن طاز على به [*]، اوندن
ده مير طاش پاشايه، اوندن ده باختى ياره كچن بو كوزمل
قىلچى سزه كوسترديمده صوحى باغيشلاييك.

اى برقىلچ توركلرك ايشنده فرنگستان خزينه لرينه
بدلدر. بوقيلچ ده اسكى تورك يوردندن كلمش اورناسى
اولوقلو بر « طابان » در. صوكرالى ده مير طاش پاشا
طرقندن قبضه سته قويدورولان براق بيك ماجار آلتنى
ده كرنده كى ياقوت و زمردلر ده ميرك يارى بدلى بيله
ده گيلدر.

قين اوقادار نازك ايشله نمش كه كوموش قاقالرده كى
ايجىلك، آلتن قابلامارده كى كوزمك بوگونكى قوبوچى
اوستالرنى ساتلرجه دوشوندوره جك ده كرده.

ايكى آلتن بيله زېكه طاقيل خقله لر باغلامش اولان
صيريم سهرلك گچيشندن، صارصيتيلرك نوزمه سندن هېچ ده
يپيرانامش و زمان كچدېكه صاغلماقلى آرتمش.

كنجىلر هپ برلكده، بوراق كې آنى اولان البته
[*] آيفود آلب برنجى پادشاهىز عئمان غازيك ده ده مى
اولان سليلان شاهله برلكده توركستاندن كلمشدر. اونك
اوغل طازعليدر كه (اميرعل) ده ديرلر. مرصه ده كى ايمرالى
آله لرى [دوغروسى اميرعل در] اونك آدېله آكېلر. ده مير
طاش پاشاده اميرعلينك اوغليدر.